

GRYFINO

Křivý les Neobyčejné místo

GRYFIŃSKIE
SPACEROWNIKI

Křivý les

Představujeme vám průvodce po jednom z nejzajímavějších míst v Západním Pomořansku – unikátním v celosvětovém měřítku borovém lese, plném záhad a fascinujících teorií o jeho vzniku. Vzhled tančících stromů je ohromující, ale okolní pohádková aura je ještě více fascinující.

Hypotézy o jeho původu jsou souborem vyprávění místních obyvatel nebo pozorování lesníků a vědců. Jedna věc je jistá – návštěva Křivého lesa a prožití jeho jedinečné atmosféry skutečně stojí za to.

Zveme vás na místo, o kterém se mluví v médiích z celého světa. Objevte jeho tajemství a zkuste objevit fenomén rostoucích zde borovic!

A circular graphic composed of small dots forming a ring. The text "Místo pro pamětní razítko, které je dispozici v Turistickém informačním centru • Místo pro pamětní razítko, které je dispozici v Turistickém informačním centru" is written along the inner curve of the circle. In the top-left corner, outside the circle, there is a yellow semi-circle and the text "Turistické informační centrum".

★ **TIP** – Dejte pozor na uspořádání stromů, jakož i na způsob a směr jejich ohýbání.

★ **TIP** – Dejte pozor na svislé drážky u paty stromů. Na každém z nich najdete značky řezu. Co si o tom myslíte? Co to je? Vysvětlení této hypotézy najdete v průvodci.

Fenomén Křivého lesa

Křivý les, místními nazývaný také „Pohádkovým lesem“, se nachází v Novém Czarnowu, čtyři kilometry od Gryfina, poblíž elektrárny Dolní Odra. Jedná se o shluk více než 100 unikátně zakřivených borovic rostoucích na ploše 0,5 hektaru. Stromy jsou prohlášeny za přírodní památku a jsou chráněny. Les patří do lesního inspektorátu Gryfino – lesního obvodu Pniewo.

Toto místo každoročně navštěvuje mnoho turistů, umělců, fotografů a hledačů záhad z různých částí země i ze zahraničí. Dostupnost a jedinečnost Křivého lesa z něj činí povinný cíl cesty během pobytu v Západním Pomořansku. Je to jedno z nejznámějších míst v regionu.

Doporučujeme vám hledat odpověď na otázku – jak vznikl Křivý les? Hledejte v terénu naše tipy a udělejte si vlastní objevy! Původ Křivého lesa se odhaduje na rok 1934. Jediná existující dendrologická studie o něm, kterou v roce 1971 vytvořil profesor Eugeniusz Ćwikliński, uvádí, že les pokrýval plochu 1 600 m². V té době oblast pokrývalo až 400 deformovaných borovic, které tvořily přesně 22 řady od sebe vzdálené 120 cm. Právě původní symetrie uspořádání stromů podporuje hypotézu, že se jednalo o úmyslný lidský výtvar.

Fotografie ze sbírky Veřejné knihovny v Gryfinu,
poskytnutá Aleksandrem Dąbkiewiczem

Fotografie z kroniky Středoškolského komplexu č. 2 v Gryfinu

Tajemství Křivého lesa

O původu Křivého lesa máme málo vědeckých zdrojů. Existují však hypotézy, které se snaží vysvětlit neobvyklý jev deformací a vyboulení.

Někdy jsou velmi racionální, někdy zcela nepravděpodobné. Jsou reálné? Zjistěte si sami!

Hypotéza 1.

Tanky

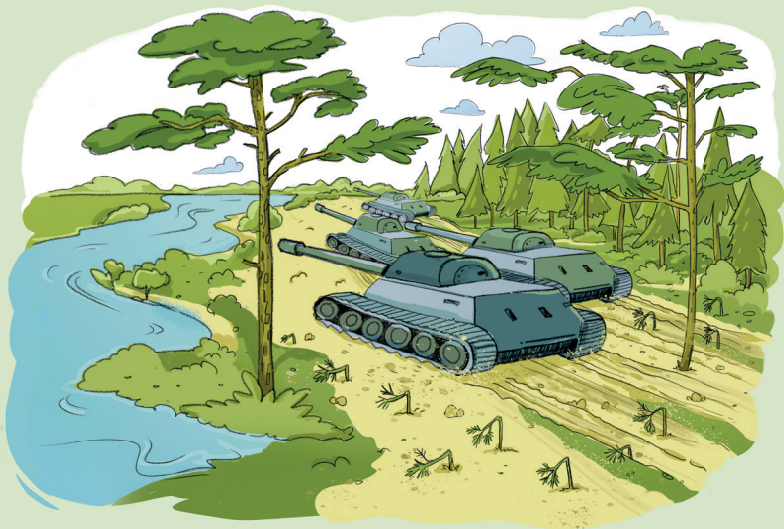
Místní obyvatelé se domnívají, že les vznikl v důsledku poškození mladých stromů tanky, které tam byly umístěny na jaře roku 1945. Poškození mladých výhonků stojícími vozidly mohlo způsobit ohnutí rostliny v raných fázích růstu.

Hypotéza 2.

Lidská činnost

Někdo mladý strom tvaroval tak, že uřízl kmeny mladých stromů nebo odstranil jejich vrchol a provedl křivku z jednoho z bočních výhonků. Proč? Možná se jednalo o řemeslný výtvar určený pro stavbu vozů pro přepravu sena z nedalekého města Międzyodrze. Tato oblast byla mimo jiné využívána k chovu zvířat a sklizni sena. Vozy měly sudovitý tvar, takže zakřivený strom usnadňoval stavbu vhodné konstrukce.

Hypotéza 3.

Saně

Stejně jako u stavby vozů měl strom usnadnit stavbu běžců pro rohaté saně. V okolí lesa mohla existovat místní řemeslná dílna. Bohužel se o tom v dostupných pramenech nic nezmiňuje.

Hypotéza 4.

Sanatorium

Možná blízké sanatorium vytvořilo místní turistickou atrakci? Možná měl někdo geniální nápad na vytvoření turistické atrakce pro lázeňské hosty? Křivý les se pak stává záměrným zásahem, formovaným rukou botanika nebo lesníka.

Hypotéza 5.

Plantáže vánočních stromků

Místní pěstitel pěstoval vánoční stromky pro sváteční prodej. Pokácel je na prodej, nechal jen boční výhonek a čekal na opětovný růst a využití zbývajícího porostu. V tomto případě je záhadou přesnost rovnoměrných řezů v řádcích.

Hypotéza 6.

UFO

„Les z jiného světa“. Je to výtvar mimozemské civilizace?

Hypotéza 7.

Elektromagnetické pole a vodní žíly

Mohlo existující zde elektromagnetické pole způsobit symetrické vyboulení na mladých rostlinách? Nebo je to důsledek vodních žil protékajících pod tímto lesem?

Hypotéza 8.

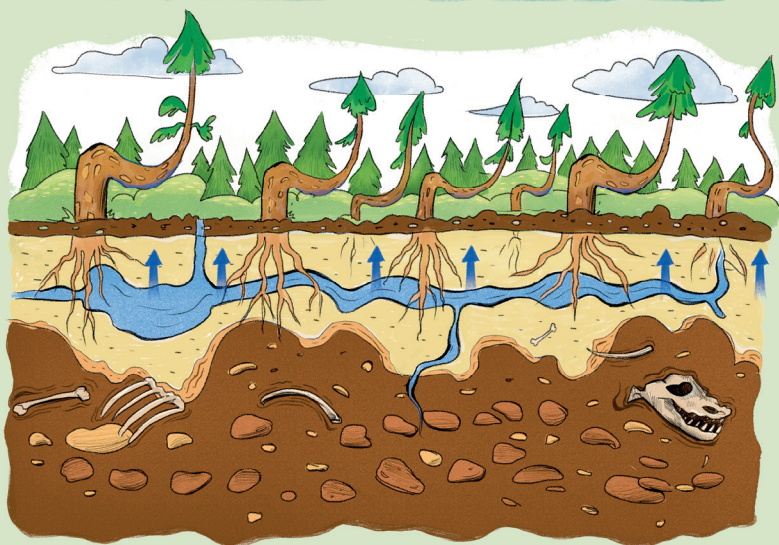
Škůdci

Existují škůdci a choroby, které způsobují deformace lesních komplexů. Je to však možné v takovém měřítku a tak podobným způsobem na každém exempláři jako v Křivém lese?

.....
★ **TIP** – K čemu mohly být použity ohnuté dřevěné prvky ve tvaru kmene z Křivého lesa?
.....

Vysoce pravděpodobný se zda návrh o používání křivých klád řemeslníky. Symetrie výsadby naznačuje, že byly stromy tvarovány lidmi. Ohýbané borovice mohly sloužit jako nástroj usnadňující tvarování dřevěných výrobků: saní, nábytku, sudů, vozů, forem na stoly apod.

Jak mohl vypadat mechanický proces ohýbání stromů?

Na každém stromě, těsně nad zemí, kde se kmeny ohýbají, lze nalézt stopy potvrzující, že neobvyklé deformace jsou pozůstatkem úmyslné lidské činnosti. Jde o charakteristické ztlustělé rýhy, které vznikly v místech, kde byly kmeny mladých stromů prořezány a ohnuty jedním směrem.

Všechny stromy, které tvoří Křivý les, mají zakřivení směrem k severu. Proč? Protože byly pokáceny z jižní strany (ve výšce 30-50 cm nad zemí) a ohnuty směrem k severu. Možná byly stromy zbaveny všech výhonků a zůstal jim pouze hlavní výhon, tedy vrchol, který, jak rostl dále nad deformací, stromy „narovnal“. Nebo snad jeden z bočních výhonků, který zůstal po odstranění všech ostatních, převzal roli tohoto vrcholu? Myslíte si, že bylo možné, aby se les tvaroval takovým způsobem?

Proces stárnutí Křivého lesa

Všimnete si mnoha mrtvých stromů.
Pravděpodobně se zeptáte proč?

Křivý les je prvek živé přírody. Vzhledem ke svému stáří a historii vzniku mnoho stromů, které jej tvoří, pomalu začíná usychat (celé nebo částečně). Jedná se o přirozený proces a nelze jej zastavit. Ty stromy, které představují hrozbu pro návštěvníky, jsou (v souladu se zákonem) odstraněny* a ponechány přirozeně se rozložit jako mrtvé dřevo.

S odumřením stromu začíná jeho nový život. Rozklad dřeva je důležitý proces, který dává nový začátek stávajícímu lesnímu ekosystému. Všechny spadlé klády, kmeny a větve jsou prvky mrtvého dřeva. V oblasti Křivého lesa jsou ponechány záměrně. V souladu s přirozeným cyklem přírody poskytují prostředí pro mnoho koexistujících organismů (mikroorganismy, hmyz, houby).

* Čl. 45 odst. 2 bod 4 Zákona o ochraně přírody.

Projekt revitalizace

Reagujeme na otázky, které se vám pravděpodobně právě teď vynořují v hlavě: Co bude dál s Křivým lesem? Vyhyne přirozeně? Zapomeneme na něj?

Ne. Máme konkrétní nápad, jak pokračovat v našem společném dobrodružství na tomto místě. Je založen na touze udržet fenomén tohoto místa, pokračovat v legendě o mimořádném světě tančících borovic, ochránit ho před přirozeným procesem rozkladu a zanechat památku našim dětem a vnoučatům.

Revitalizace Křivého lesa je možná díky společnému zapojení obce Gryfino, lesního inspektorátu Gryfino, Nadace PGE a Skupiny PGE.

Společný koncept zahrnuje např. rozvoj oblasti a její zpřístupnění turistům, aniž by se zasahovalo do její přírodní podstaty. Brzy zde vzniknou stylizované drobné architektonické prvky, stezky, informační body.

V blízkosti Křivého lesa budou také vytvořeny dvě náhradní oblasti. Jedna bude osázena sazenicemi sklizenými ze stromů, které Křivý les tvoří. Zde bude možné pozorovat, zda rostoucí mladé borovice budou replikovat vlastnosti svých rodičů, jako je např. sklon ke křivým kmenům. Na druhé oblasti budou sazenice borovic v budoucnu mechanicky deformovány. To vše se provádí za účelem dosažení stejného efektu, s využitím metod, které pravděpodobně používali tvůrci dnešního Křivého lesa, a zajistí, že Křivý les zůstane na turistické mapě Polska ještě dlouho.

Možná to brzy odpoví na otázku – jak Křivý les vznikl? Zveme vás, abyste sledovali aktuální informace na adrese krzywylas.pl a na sociálních sítích:

facebook.com/krzywylas, instagram.com/krzywylas

Zveme vás na společné dobrodružství s Křivým lesem – společně můžeme vytvořit jeho budoucnost a zanechat stopu pro budoucí generace. Bude to úžasná cesta plná poznání, zábavy a zážitků.

Proces vytváření nového lesa

Zavřená šiška
se semínky

Otevřená
šiška

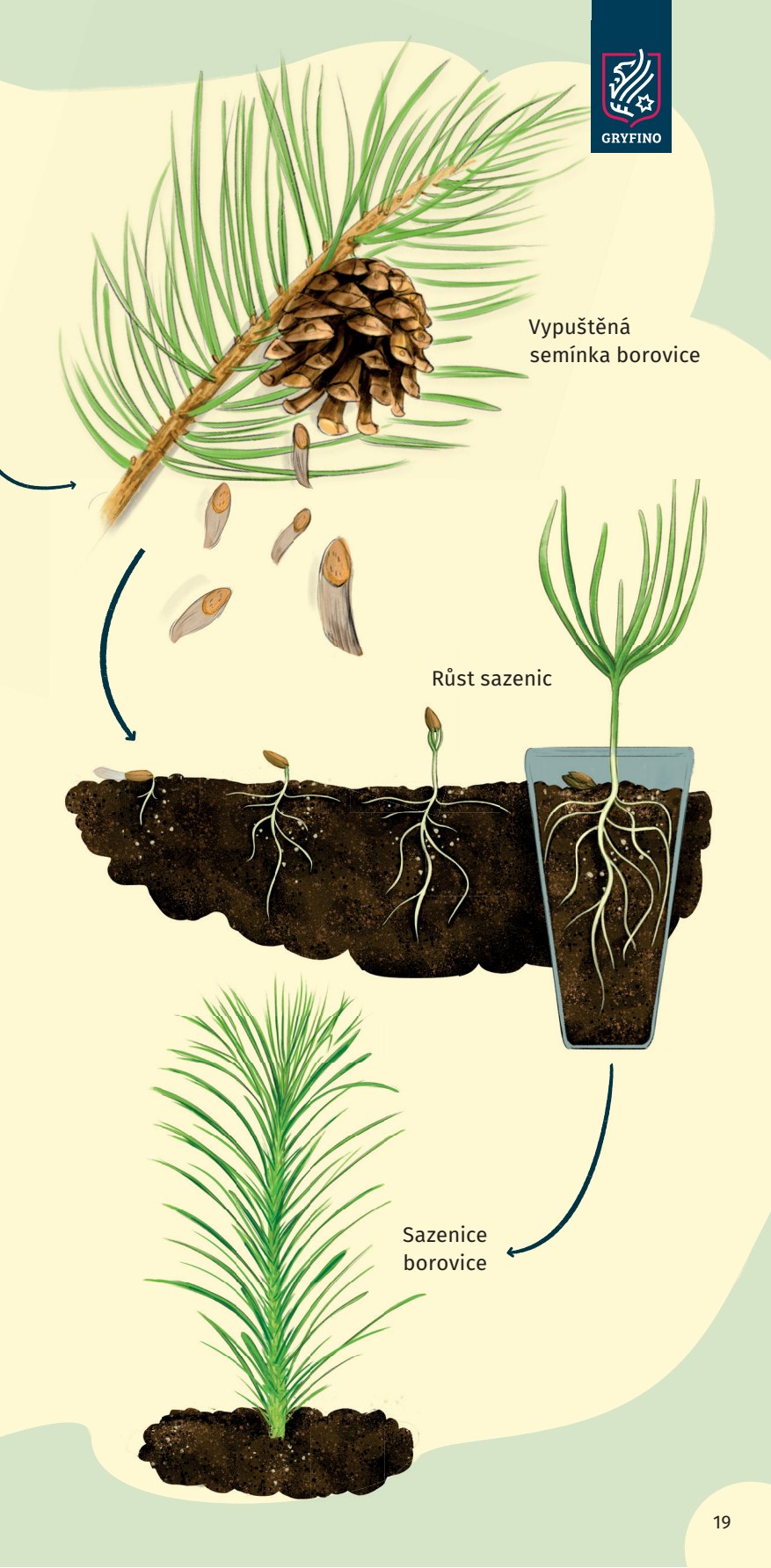
Sběr šišek arboristou

Arborista je profese, která zahrnuje péči o stromy od fáze výsadby až do konce jejich života

Vypuštěná
semínka borovice

Růst sazenic

Sazenice
borovice

Najděte si své místo ZDE

Najděte si své místo v Křivém lese, dotkněte se kmene stromu, měkkého mechu nebo jehličí. Zažijte kouzlo tohoto místa. Zastavte čas. Pohled'te na oblohu nad pohádkovým lesem.

Zajímavost

Zamyslete se nad tím, zda by takto mohl vypadat hotový kus nábytku?

Objeďte Křivý les důkladněji svými smysly. Zvuk, vůně. Vnímejte vonné zlato borovic, tedy příjemnou vůni pryskyřice. Vůně lesa se mění v závislosti na ročním období nebo dni. Váš výlet nemusí být jednorázový. Stojí za to navštěvovat toto místo častěji.

Vlhkost, esenciální oleje, ranní rosa nebo mlha mění způsob, jakým toto místo vnímáme. Doporučujeme vám fotografovat. Vyfoťte se a sdílejte na sociálních sítích s hashtagem #krzywylas.

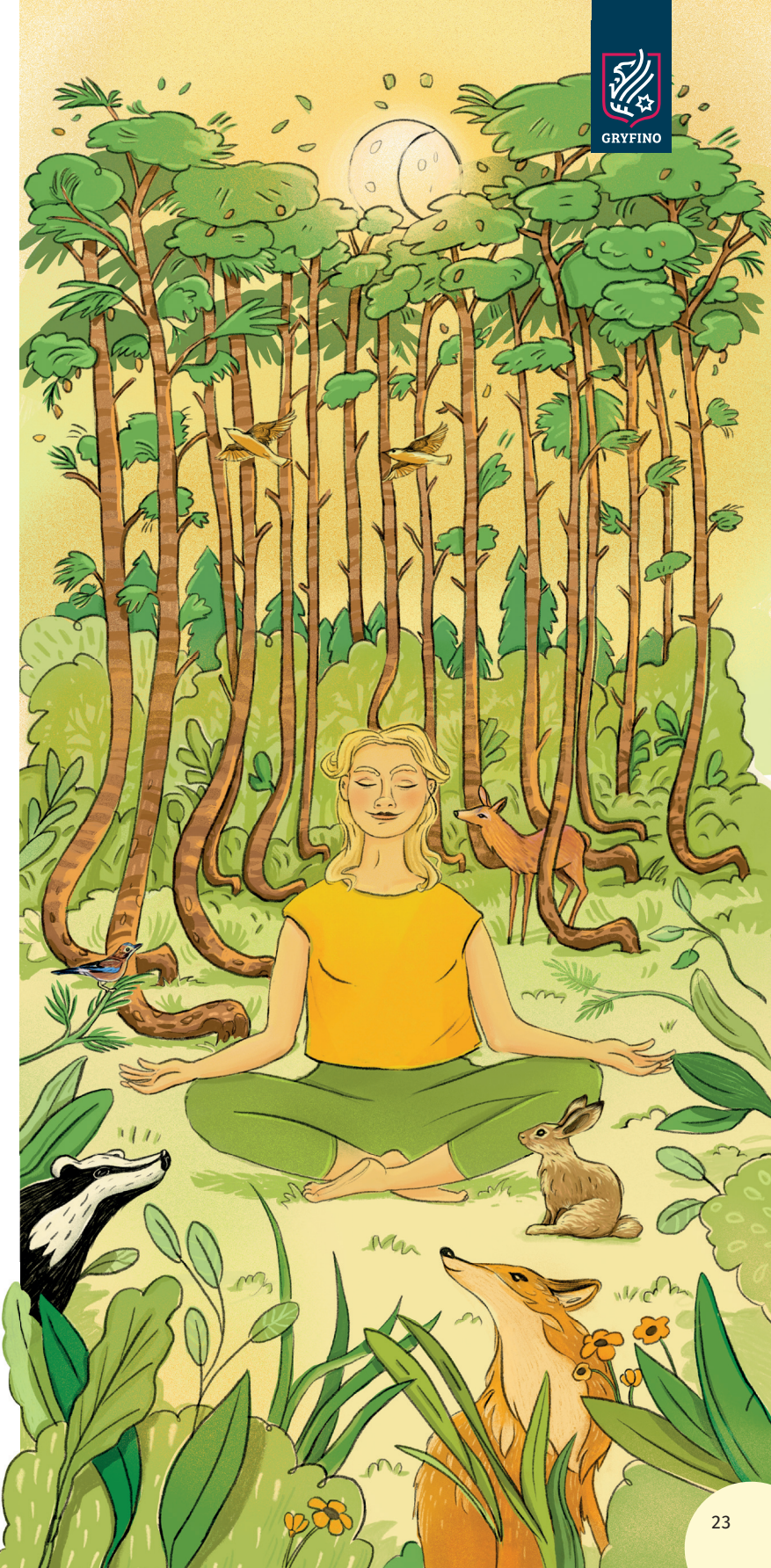
Najdeme foto a vytvoříme galerii o objevování tajemství tohoto místa.

Křivý les je jedinečné místo, které stimuluje fantazii, zostřuje smysly a umožňuje nám otevřít se kráse přírody.

Nezapomínejme, že toto místo si zaslouží zvláštní péči a pozornost, protože je jedinečné. Respektujme ho, aby mohlo ještě dlouhá léta vzbuzovat naši zvědavost a těšit naše smysly.

Stromy, které tvoří tuto jedinečnou přírodní památku, jsou velmi staré, tvoří stárnoucí porost. Dotýkejte se stromů, křivek, zářezů, ale nelezte po nich.

Jak se dostat?

Když jedete po dálnici S-3 směrem k moři (nebo se vracíte z dovolené), odbočte na křižovatce Gardno směrem na Gryfino. Z Gryfina se vydejte směrem na Nowe Czarnowo, poblíž elektrárny Dolní Odra (tento směr se také nazývá „Dolní Odra“ a je takto označen i v autobusech MHD).

Ztratit se tu nelze – tam jsou vysoké komíny elektrárny.

Když jedete po dálnici z Berlína směrem na Polsko, sjedzte na křižovatce Penkun směrem na hraniční přechod v Mescherinu.

V těsné blízkosti Křivého lesa se nacházejí vlakové zastávky (Dolní Odra) a autobusové zastávky (Nowe Czarnowo, Krzywy Las – zastávka na vyžádání). Jezdí zde autobusy a vlaky ze Štětína.

Ze silnice v Nowém Czarnowě do Křivého lesa vede červená turistická stezka.

Mapa obce Gryfino je k dispozici zdarma v Turistickém informačním centru v Gryfinu

Objevte další tajemství obce Gryfino!

Čí tvář je zobrazena na střešní tašce zabudované do zdi kostela ve Wettyňi?

Je na dně jezera Trzemeszno vrak sovětského tanku?

Čí otisk tlapy byl zanechán na středověké zdi v Gryfinu?

Jaká tajemství se skrývají v meandrujících kanálech Międzyodrza?

Kontakt

Městský a obecní úřad v Gryfinu

ul. 1 Maja 16, 74-100 Gryfino

☎ 91 416 20 11

✉ gmina@gryfino.pl

www.gryfino.pl

Lesní inspektorát Gryfino

ul. 1 Maja 4, 74-100 Gryfino

☎ 91 416 20 71

✉ gryfino@szczecin.lasy.gov.pl

www.gryfino.szczecin.lasy.gov.pl

Nadace PGE je strategickým partnerem v revitalizaci Křivého lesa. Projekt je součástí programu „Lesy plné energie“, který Skupina PGE realizuje od roku 2000.

GRYFINO

Lasy Państwowe

Fundacja

:: Vydavatel: obec Gryfino

:: Ilustrace a účast v projektu: JellyFox Studio Paulina Tomaszewska

KRZYWYLAS.PL

 Find us on
Facebook